

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Румен Георгиев Ерусалимов, доцент в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор ”

в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление 3.8. Икономика

Автор: Албена Радева Керанова

Тема: „Икономически подходи при осигуряване на качеството на здравни услуги в България“

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № 33 от 13.01.2026 г. на Ректора на Университета по застраховане и финанси чл.- кор. проф. д. ю. н. Борис Велчев съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Икономически подходи при осигуряване на качеството на здравни услуги в България“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор” в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.8. Икономика. Автор на дисертационния труд е Албена Радева Керанова – докторант към катедра „Застраховане и осигуряване“.

Предадените от докторант Керанова материали включват документи по представен опис: дисертационен труд; автореферат на дисертационния труд; декларация за оригиналност и достоверност; справка за изпълнението на минималните национални изисквания за придобиване на ОНС „доктор“; списък на публикациите по темата на дисертационния труд; автобиография.

Докторантът е приложил 1 студия и 2 статии, с които покрива националните минимални изисквания за придобиване на ОНС „доктор“ (35, от изискваните минимум 30 точки) по отношение на научните публикации.

2. Кратки биографични данни за кандидата

Кандидатът за придобиване на ОНС „доктор“ притежава диплома за завършено висше образование в ОКС „бакалавър“ по специалност „Технология и управление на транспорта“

от Висшето транспортно училище „Тодор Каблешков“ и диплома за завършено висше образование в ОКС „магистър“ по специалност „Публични финанси“ от УНСС – София, с което изпълнява изискванията за обучение в ОНС „доктор“. Професионалната кариера на Албена Керанова до този момент е изцяло свързана с Централна Кооперативна Банка, което говори за лоялност към институцията от една страна и за отношението на институцията към нея и нейните качества, от друга. В банката тя заема последователно длъжностите: Банков служител обслужване на клиенти; Ръководител на банков клон и Зам.-директор на ЦКБ АД.

3. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е в общ обем от 152 страници и съдържа въведение, 4 глави, заключение, списък с ползваните източници, списък с използваните съкращения и 4 бр. приложения.

Във въведението е обоснована актуалността на разглежданата тема, формулирана е основната цел на изследването и са описани научни задачи за изпълнение.

Първа глава е с подчертано теоретичен характер. Тя започва с теоретична обосновка на категории като: здраве, обществено здраве, здравна политика, здравна защита. Последователно изследването преминава в разглеждане на основните моменти в националната здравна стратегия, поставя се въпроса за качеството на здравеопазването, като се разглеждат различни дефиниции, давани в специализираната литература. Тук за пръв път в дисертационния труд се повдига въпроса за измерване и оценка на качеството в здравеопазването, което пряко кореспондира с основната цел на изследването. Разгледана е нормативната база, организацията и управлението на националната система за здравеопазване, еволюцията на практиката по измерване и оценка на качеството на здравеопазването в нашата страна.

Втора глава е с подчертано описателен характер. Тя започва с кратка историческа ретроспекция на методите за финансиране на здравеопазването в България, функциите и ролята на НЗОК, финансово състояние на системата за здравеопазване, както и опитите за провеждане на реформи, с оглед неговото подобряване. Вниманието заслужават изведените, въз основа на мнения на автори от ползваните литературни източници, основни проблеми в развитието на здравеопазването в България (сс. 53-56), както и предложеният тристълбов модел за здравно осигуряване, по подобие на ползвания към момента модел в пенсионното осигуряване (с.66-68).

Трета глава е с практико-приложен характер. В нея могат да се търсят основните приноси на автора. Изследването в тази глава се базира на проведено анкетно проучване

между граждани и медицински специалисти по отношение качеството на здравеопазването в страната. В резултат на това е изведена необходимостта от създаване на система за измерване и оценка качеството в здравеопазването. Констатирана е и съществена подкрепа (над 80% от анкетиранияте) за създаването на подобна система.

Четвърта глава е с практико-приложен характер. Тя започва с очертаване на предизвикателствата пред организацията, управлението и финансирането на системата на здравеопазването в България. Констатирани са: недостиг на кадри; недостатъчно финансиране на профилактичните дейности; неравнопоставеност в достъпа до здравни услуги; ограничена роля на пациента по отношение неговото лечение. Специално внимание в главата е отделено на дигитализацията в сферата на здравеопазването. Тук са изведени предимствата на електронното здравно досие и електронната здравна карта. Главата завършва с предложения по отношение подобряване качеството на здравните услуги, посредством финансови стимули и санкции за съответните здравни заведения, зависещи от показателите за качество на предлаганата от тях услуга.

4. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Основните приноси моменти и оригинални идеи на автора произтичат от направеното анкетно проучване, с което са изведени основните нагласи на гражданите и медицинските специалисти по отношение необходимостта от оценка на качеството в здравеопазването. Затова те могат да бъдат квалифицирани като приноси с приложен характер. Като такива могат да бъдат определени:

1. Изведените основни проблеми пред българското здравеопазване.
2. Предложеният от автора модел за количествена оценка на качеството на здравните услуги, посредством изграждането на система от показатели.
3. Аргументирано направеното предложение за обвързване финансирането на здравните заведения с качеството на предлаганите от тях услуги.

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Представени са общо 3 публикации: книга (издадена от автора си) и 2 статии, публикувани в издания на УЗФ. От тях само статията „Икономически подходи за осигуряване на качеството на здравните услуги в България: проблеми и решения“, публикувана в сп. „Управление в бизнеса и публичния сектор“ на УЗФ е пряко свързана с дисертационния труд. В нея се отразява най-съществената част от предложената за рецензиране дисертационна разработка, а именно резултатите от проведеното анкетно

проучване, относно необходимостта от измерване на качеството в здравеопазването на нашата страна.

6. Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания

Кандидатът е представил справка, от която се вижда че покрива минималните национални изисквания за придобиване на ОНС „доктор“ в професионално направление 3.8. Икономика.

7. Автореферат

Представеният от докторанта автореферат върху дисертационен труд на тема „Икономически подходи при осигуряване на качеството на здравни услуги в България“ е в обем от 57 страници и е структуриран в 6 части. В него са отразени основните резултати, постигнати в дисертационното изследване. Авторефератът съдържа всички изисквани реквизити, а в неговия край е приложена декларация за оригиналност.

8. Критични забележки и препоръки

Основната слабост на дисертационния труд, според мен, е прекаленото диференциране на изследването в съответните глави. Например, при обем на първа глава от 23 страници са вместени 7 параграфа и 19 подпараграфа. Същото, в голяма степен, важи и за другите глави на дисертационния труд. В някои случаи, отделни параграфи съдържат само по 2 или 3 изречения.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният дисертационен труд има завършен вид и добра логическа последователност. Установяват се достатъчно приноси моменти и оригинални идеи на автора. Ползваните литературни източници са цитирани правилно и коректно. Забелязаните слабости не намаляват съществено качествата му. Всичко това ми дава основание да изкажа своето **положително становище**, относно представения за рецензиране дисертационен труд на тема „Икономически подходи при осигуряване на качеството на здравни услуги в България“ и да дам своя глас „**ЗА**“ присъждане на образователна и научна степен „доктор“ на Албена Радева Керанова.

30.01.2026 г.

Изготвил становището

(Доц. д-р Румен Ерусалимов)